

022. 6. 1. 1. 7

7

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Stąporkowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stąporkowie jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 17 144 mieszkańców. Burmistrzem Miasta i Gminy jest Pani Dorota Łukomska.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stąporkowie został utworzony na mocy Uchwały Nr 5 Zarządu Gminy Miejskiej w Stąporkowie z dnia 13 sierpnia 1990 roku w sprawie utworzenia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stąporkowie i nadania statutu.

Ośrodek posiada własny REGON 291173870 i NIP 864-16-86-797.

Dyrektorem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest Pani Małgorzata Gołębiowska.

Ośrodek działa w oparciu o:

- 1) Statut przyjęty Uchwałą Nr XLIII/278/2017 Rady Miejskiej w Stąporkowie z dnia 28 listopada 2017 roku w sprawie uchwalenia Statutu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stąporkowie.
- 2) Regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr PS.021.7.2018 Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stąporkowie z dnia 28 maja 2018 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stąporkowie (do 24 maja 2018 r. obowiązywało Zarządzenie Nr PS.021.23.2017 z dnia 18 sierpnia 2017 r.)
- 3) Uchwałę Nr XLVII/383/2014 Rady Miejskiej w Stąporkowie z dnia 15 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 -2020.

- 4) Uchwałę Nr XLVII/384/2014 Rady Miejskiej w Stąporkowie z dnia 15 stycznia 2014 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.
- 5) Uchwałę Nr XLVII/382/2014 Rady Miejskiej w Stąporkowie z dnia 15 stycznia 2014 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.
- 6) Uchwałę Nr XXV/165/2016 Rady Miejskiej w Stąporkowie z dnia 30 listopada 2016 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania; zmienioną Uchwałą Nr LII/327/2018 Rady Miejskiej w Stąporkowie z dnia 25 maja 2018 r. .
- 7) Uchwałę Nr XL/246/2017 Rady Miejskiej w Stąporkowie z dnia 28 września 2017 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych.
- 8) Upoważnienie Burmistrza Stąporkowa Nr OR.0052.17.2012 z dnia 1.03.2012 r. dla Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stąporkowie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.
- 9) Upoważnienie Burmistrza Stąporkowa Nr OR.0052.35.2012 z dnia 29.06.2012 r. dla Pani Gabryeli Mazur, Zastępcy Dyrektora, do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.
- 10) Upoważnienie Burmistrza Stąporkowa Nr ORA.0052.12.2018 z dnia 04.07.2018 r. dla Pani Edyty Owczarek, starszego pracownika socjalnego, do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - koordynator kontroli - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 490/2018 z dnia 13 lipca 2018 r., wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Panią Bogumiłę Niziołek.
2. Katarzyna Turkowska - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 491/2018 z dnia 13 lipca 2018 r., wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, Panią Bogumiłę Niziołek.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stąporkowie* pod poz. Nr 14/2018.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 16-18 lipca 2018 r.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543 ze zm.).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2018 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stąporkowie mieści się w budynku Urzędu Miejskiego przy ul. Józefa Piłsudskiego 132a. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że Ośrodek znajduje się na pierwszym piętrze – bez windy. Zajmuje 12 pomieszczeń biurowych: pokój Dyrektora i sekretariat, 3 pokoje zajmuje 5 osób z Działu Finansowo-Księgowego i informatyk, 3 pokoje zajmuje 6 osób z Działu Świadczeń Rodzinnych (w tym Zastępca Dyrektora); w 1 pomieszczeniu pracuje 4 pracowników socjalnych, w osobnym pokoju pracuje 3 pracowników socjalnych – znajduje się tu również serwerownia Ośrodka, która w znacznej mierze utrudnia warunki lokalowe, w kolejnym pokoju pracuje 2 pracowników socjalnych; 1 pomieszczenie zajmuje 2 asystentów rodziny – 2 x w tygodniu pokój wykorzystywany jest dla poradnictwa psychologicznego oraz uzależnień. Ośrodek nie posiada odrębnego pomieszczenia do indywidualnych rozmów z trudnymi klientami pomocy społecznej (Zał. Nr 1 – Protokół oględzin siedziby MGOPS w Stąporkowie). Wszystkie pomieszczenia są wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej.

Warunki lokalowe nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo i bezrobocie.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów lub gotówką w kasie Ośrodka.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia była kadra zatrudniona w obszarze pomocy społecznej (Zał. Nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi).

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Stąporkowie w obszarze pomocy społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było na pełny etat 25 pracowników, tj.: dyrektor, zastępca dyrektora, 3 specjalistów pracy socjalnej, 5 starszych pracowników socjalnych, pracownik socjalny, aspirant pracy socjalnej, 13 opiekunek środowiskowych. Ponadto na umowę zlecenie do realizacji specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi zostały zatrudnione 2 osoby: logopeda i psycholog.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Dyrektor posiada odpowiedni staż pracy i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku oraz zgodnie z art. 122 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej – specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce, legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

liczba mieszkańców gminy/liczba pracowników socjalnych

17 144/9= 1 905 osób

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, w Ośrodku zatrudnionych jest 9 pracowników socjalnych i na jednego pracownika socjalnego przypada 1 905 osób.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017, poz. 1769 ze zm.).

Zasilki stale

Z informacji przekazanych przez Dyrektora MGOPS (Załącznik Nr 3 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez MGOPS) wynika, że w 2018 r. do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 218 osób, w tym 186 to osoby samotne. Koszt udzielonej pomocy wyniósł 624 035 zł. Za 183 osoby Ośrodek odprowadzał składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne:

PS-S.5100.30.2017; PS-S.5100.12.2018; PS-S.5100.21.10.2015; PS-S.5100.42.06.2016;
PS.5100.29.2018; PS-S.5100.36.2018; PS.S.5100.25.2018; PS-S.5100.73.2017;
PS-S.5100.22.2018; PS-S.5100.52.7.2015.

Skontrolowana dokumentacja zawierała dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Świadczenia stałe przyznawano na podstawie prawidłowo przywołanych artykułów i publikatorów ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. We wszystkich decyzjach powoływano się na upoważnienie Burmistrza dla Dyrektora lub Zastępcy Dyrektora Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

Osoby pobierające zasiłek stały miały opłacaną składkę zdrowotną zgodnie z art. 17 ust. 1. pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a o tym fakcie beneficjenta informowano odrębnym pismem.

W decyzjach, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności informowano stronę w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia, okres pobierania pomocy i sposób wypłaty zasiłku – jednakże nie podawano terminu wypłaty świadczenia.

Decyzje o przyznaniu pomocy odbierane były osobiście przez osoby zainteresowane lub były wysyłane pocztą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania wobec organu, który wydał decyzję i skutkach tego zrzeczenia.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Dyrektora MGOPS wynika, że Ośrodek w 2018 roku pomocą okresową objął 110 osób, a koszt udzielonej pomocy wyniósł 104 639 zł. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 70 osób.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

PS-O.5101.59.2018; PS-O.5101.19.2018; PS-O.5101.119.2018; PS-O.5101.58.2018; PS-O.5101.114.2018; PS-O.5101.74.2018; PS-O.5101.27.2018; PS-O.5101.126.2018; PS-O.5101.171.2018; PS-O.5101.168.2018.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się aktualne zaświadczenia z zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z PUP, kopie decyzji na świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny oraz zaświadczenia o posiadaniu lub nieposiadaniu gospodarstwa rolnego.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych wydanych na pomoc okresową przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Burmistrza dla Dyrektora lub Zastępcy Dyrektora MGOPS do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach. Wszystkie akty prawne przytaczane były z aktualnymi publikatorami.

W decyzjach, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności informowano stronę w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości udzielonej pomocy, powodzie jej przyznania i okresie, na jaki pomoc została udzielona oraz podawano sposób i termin wypłaty zasiłku.

Pouczenie skontrolowanych decyzji zawierało informację dla strony o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania wobec organu, który wydał decyzję i skutkach tego zrzeczenia.

W uzasadnieniu decyzji w sposób wyczerpujący informowano stronę o faktach, które Ośrodek uznał za kluczowe, aby przyznać świadczenie, przytaczano dowody na których się oparł oraz przyczyny które wpłynęły na podjęcie decyzji o udzieleniu pomocy finansowej.

Zespół inspektorów stwierdził, że pomoc w formie zasiłku okresowego była wyliczana zgodnie z art. 38 ust.1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej w wysokości gwarantowanej przez budżet państwa.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji przekazanych przez Dyrektora MGOPS wynika, że w roku 2018 pomocą w postaci gorącego posiłku objęto 157 osób, natomiast zasiłek celowy na zakup żywności przyznano dla 523 osób. Koszt Programu w pierwszym półroczu 2018 r. wyniósł 112 442 zł, z czego 53 279 stanowiła dotacja ze Skarbu Państwa.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie Miasta i Gminy Stąporków:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów w 2018 r.	Koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 2 w Stąporkowie	42	3,90 zł	Gorący posiłek
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 1 w Stąporkowie	8	4,50 zł	Gorący posiłek
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Krasnej	24	2,50 zł	Gorący posiłek
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Niekłaniu Wielkim	35	2,50 zł	Gorący posiłek
5.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa i Punkt Przedszkolny w Odrowążu	14	3,70 zł	Gorący posiłek
6.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Gosaniu	2	3,70zł	Gorący posiłek
7.	Publiczne Przedszkole w Stąporkowie	17	3,50 zł	Gorący posiłek
8.	Niepubliczne Przedszkole „Bajkowe” w Stąporkowie	3	7,00 zł	Gorący posiłek
9.	Niepubliczne Przedszkole „Tęczowe” w Komorowie	3	7,00 zł	Gorący posiłek
10.	Niepubliczne Przedszkole „Słoneczko” w Stąporkowie	3	6,00 zł	Gorący posiłek

Poza terenem Gminy czworo dzieci jest dożywianych w 2 placówkach w formie gorącego posiłku. Koszt za 1 posiłek wynosi 6 zł.

We wszystkich placówkach na terenie Miasta i Gminy oraz poza jej terenem dzieci i młodzież otrzymują gorący posiłek w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”, co jest zgodne z ideą Programu, którego celem jest, aby każde z dożywianych dzieci miało zapewniony gorący posiłek.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

PS-CP.5102.426.2018; PS-CP.5102.132.2018; PS-CP.5102.372.2018; PS-CP.5102.116.2018; PS-CP.5102.78.2018; PS-CP.5102.418.2018; PS-CP.5102.534.2018; PS-CP.5102.401.2018; PS-CP.5102.545.2018; PS-CP.5102.494.2018;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

PS-D.5113.64.2018; PS-D.5113.62.2018; PS-D.5113.54.2018; PS-D.5113.69.2018; PS-D.5113.19.2018; PS-D.5113.43.2018; PS-D.5113.59.2018; PS-D.5113.55.2018; PS-D.5113.61.2018; PS-D.5113.16.2018.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajdowała się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Wszystkie dokumenty poświadczające sytuację rodziny lub osoby, były opatrzone zapisem „za zgodność z oryginałem”.

Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W podstawie prawnej przytaczano również upoważnienie Burmistrza dla Dyrektora lub Zastępcy Dyrektora Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej, Uchwałę Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 (powołano się na nieaktualny publikator) i Uchwałę Rady Miejskiej w Stąporkowie dotyczącą podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania.

W decyzjach, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności informowano stronę w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji.

W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc, liczbę dni w tygodniu, typ posiłku, kto jest realizatorem dożywiania oraz informację o cenie jednostkowej posiłku.

Decyzje przyznające pomoc w formie posiłku wydawane były na rok kalendarzowy.

Stwierdzono ponadto, że OPS przyznawał pomoc w formie opłacenia kosztów posiłków dla dzieci w szkole od daty wydania decyzji administracyjnej – co jest zgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

Pouczenie skontrolowanych decyzji zawierało informację dla strony o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania wobec organu, który wydał decyzję i skutkach tego zrzeczenia.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej MGOPS w Stąporkowie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału itp. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy, Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach, niepodlegających zwrotowi specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

Z informacji uzyskanej od Dyrektora MGOPS wynika, że w roku 2018 do dnia kontroli Ośrodek pomocą w formie zasiłku celowego objął 88 osób, a specjalnego zasiłku celowego – 26 osób.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta klientów, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

zasiłki celowe:

PS-C.5102.132.2018; PS-C.5102.116.2018; PC-C.5102.78.2018; CP-CP.5102.166.2018;
PS-C.5102.21.2018; PS-C.5102.92.2018; PS-C.5102.22.2018; PS-C.5102.143.2018;
PS-C.5102.12.2018; PS-C.5102.129.2018;

specjalne zasiłki celowe:

PS-C-S.5102.32.2018; PS-C-S.5102.13.2018; PS-C-S.5102.7.2018; PS-C-S.5102.4.2018;
PS-C-S.5102.5.2018; PS-C-S.5102.18.2018; PS-C-S.5102.31.2018; PS-C-S.5102.8.2018;
PS-C-S.5102.26.2018; PS-C-S.5102.23.2018.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny m.in. odcinki rent lub emerytur, zaświadczenia lekarskie, karty informacyjne ze szpitala, faktury za zakup leków, oświadczenia klientów o dochodach, zaświadczenia z PUP.

11

Pomoc w formie zasiłków celowych, w tym specjalnych zasiłków celowych, przyznawana była w oparciu o prawidłowe przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przywołano również upoważnienie Burmistrza dla Dyrektora MOPS lub Zastępcy Dyrektora do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej.

W postanowieniu skontrolowanych decyzji określano kwotę zasiłku, na jaki cel pomoc została przyznana, na jaki miesiąc oraz sposób i termin wypłaty świadczenia.

W decyzjach, których realizacja następowała przed ich uprawomocnieniem wpisywano w podstawie prawnej art. 108 k.p.a. i o nadaniu decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności informowano stronę w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji.

W uzasadnieniu decyzji w sposób wyczerpujący informowano stronę o faktach, które Ośrodek uznał za kluczowe, aby przyznać świadczenie, przytaczano dowody na których się oparł oraz przyczyny które wpłynęły na podjęcie decyzji o udzieleniu pomocy finansowej.

Pouczenie skontrolowanych decyzji zawierało informację dla strony o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o prawie strony do zrzeczenia się odwołania i skutkach tego zrzeczenia.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stąporkowie realizuje pomoc w formie **usług opiekuńczych**, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Odpłatność za usługi ustalana jest na podstawie Uchwały Nr XXV/165/2016 Rady Miejskiej w Stąporkowie z dnia 30 listopada 2016 r., zmienionej Uchwałą Nr LII/327/2018 Rady Miejskiej w Stąporkowie z dnia 25 maja 2018 r., która wprowadziła możliwość przyznania i realizacji pomocy usługowej poprzez „pomoc sąsiedzką”, na co w bieżącym roku zostały zabezpieczone środki finansowe. Należy podkreślić, że Uchwała przewiduje, że poza klientami zwolnionymi z opłat z mocy ustawy, osoby, które ukończyły 90 rok życia korzystają z usług bezpłatnie, niezależnie od posiadanego dochodu. Obecnie jest 11 takich osób.

Z informacji Dyrektora MGOPS wynika, że w 2018 r. wsparciem w formie usług opiekuńczych objęto 62 osoby. Usługi świadczone są przez 13 opiekunek środowiskowych zatrudnionych w Ośrodku na umowę o pracę. Dodatkowo realizacja zadania wspomagana jest przez 5 osób uczestniczących w pracach społecznie użytecznych. Koszt 1 godziny usług w 2018 r. ustalono na 21 zł.

Podczas kontroli sprawdzono następujące akta:

PS.5122.21.2018; PS.5122.4.2018; PS.5122.3.2018; PS.5122.9.2018; PS.5122.25.2018; PS.5122.8.2018; PS.5122.53.2018; PS.5122.14.2018; PS.5122.17.2018; PS.5122.18.2018.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przytoczono również Uchwałę Rady Gminy dotyczącą usług opiekuńczych i upoważnienie Burmistrza dla Dyrektora MGOPS lub Zastępcy Dyrektora do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji określono: na jaki okres przyznano pomoc, ilość godzin w tygodniu, kto będzie wykonawcą usługi, czy pomoc świadczona jest nieodpłatnie, a w przypadku ustalenia odpłatności wskazano koszt usługi za 1 godzinę i jaki to stanowi procent pełnego kosztu usługi. Sposób i termin wnoszenia opłat oraz pełny koszt za godzinę usług wpisano w uzasadnieniu decyzji. Zakres czynności opieki domowej stanowi załącznik do decyzji.

Decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując art. 108 k.p.a. w podstawie prawnej oraz informując o tym stronę w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji.

Pouczenie skontrolowanych decyzji zawierało informację dla strony o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o prawie strony do zrzeczenia się odwołania i skutkach tego zrzeczenia.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadanie związane ze świadczeniem **specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi**, w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Z omawianej formy wsparcia korzysta 1 osoba, dziecko w wieku 5 lat, dotknięte niepełnosprawnością m.in. z powodu zaburzonego rozwoju mowy. Ośrodek zatrudnia logopedę (5 godzin w miesiącu) i psychologa (2 godziny w miesiącu), którzy posiadają odpowiednie wykształcenie i staż pracy.

Dyrektor MGOPS wydał Zarządzenie Nr PS.021.4.2018 z dnia 23 stycznia 2018 r., w którym ustalił cenę za 1 godzinę usług w wysokości 60 zł.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

Pomoc została przyznana w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych i rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Przytoczono również upoważnienie Burmistrza dla Dyrektora MGOPS lub Zastępcy Dyrektora do wydawania decyzji z zakresu pomocy społecznej.

W postanowieniu decyzji określono: komu przyznano usługi, na jaki okres, zakres usług i ilość godzin i dni w miesiącu, pełny koszt usługi, procentową odpłatność i koszt usługi za 1 godzinę oraz sposób i termin wnoszenia opłat.

Decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując art. 108 k.p.a. w podstawie prawnej oraz informując o tym stronę w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji.

Pouczenie zawierało informację dla strony o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz o prawie strony do zrzeczenia się odwołania i skutkach tego zrzeczenia.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do **domu pomocy społecznej**. Na dzień kontroli w dps przebywało 26 osób, spośród których 3 zostały skierowane w 2018 r. W roku bieżącym wydano jeszcze jedną decyzję kierującą, obecnie klientka oczekuje na miejsce w placówce.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna dokumentowana jest przede wszystkim w wywiadach środowiskowych. Polega ona w szczególności na: świadczeniu poradnictwa, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych; pomocy w określeniu stanu zdrowia i niepełnosprawności; załatwianiu pomocy medycznej i pobytu w specjalistycznych ośrodkach wsparcia oraz niezbędnej opieki w dniach wolnych od pracy Ośrodka; pomocy w uzyskaniu sprzętu rehabilitacyjnego i turnusów rehabilitacyjnych oraz w likwidacji barier architektonicznych; szeroko rozumianym wsparciu rodzin doświadczających problemów w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (pobyt dzieci w placówce wsparcia dziennego, motywowanie do korzystania z zajęć specjalistycznych i wypoczynku letniego); edukacji w zakresie gospodarowania domowym budżetem; bieżącej współpracy z sądem i kuratorami; pomocy w załatwianiu spraw lokatorskich i przydziale mieszkań socjalnych; pomocy w zakresie utrzymywania czystości i porządku; edukacji zdrowotnej; motywowaniu do podejmowania starań o polepszenie trudnej sytuacji bytowej m.in. poprzez udział w organizowanych przez Ośrodek pracach społecznie użytecznych; współpracy z PUP w zakresie upowszechniania informacji o wolnych miejscach pracy i możliwościach szkoleń; współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zespołem Interdyscyplinarnym; współpracy z organizacjami pozarządowymi w szczególności w zakresie pomocy żywnościowej w ramach PO PŻ 2014-20.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej w 2018 r. zawarto 19 kontraktów socjalnych, ponadto realizowano również 19 kontraktów zawartych w latach ubiegłych.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W toku kontroli zespół kontrolny nie wniósł zastrzeżeń do Statutu i Regulaminu Ośrodka.

Warunki lokalowe nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Dyrektor i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, w Ośrodku zatrudnionych jest 9 pracowników socjalnych i na jednego pracownika socjalnego przypada 1 905 osób.

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego oraz usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

Skontrolowane formy pomocy przyznawano na podstawie ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a także odpowiednich uchwał Rady Miejskiej dotyczących programu dożywiania oraz usług opiekuńczych. We wszystkich decyzjach powoływano się na upoważnienie Burmistrza dla Dyrektora Ośrodka lub Zastępcy Dyrektora do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

W podstawie prawnej decyzji na świadczenia pieniężne oraz posiłek z Programu dożywiania Uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 została przywołana z nieaktualnym publikatorem.

We wszystkich skontrolowanych formach pomocy decyzjom nadawano rygor natychmiastowej wykonalności, wpisując art. 108 k.p.a. w podstawie prawnej oraz informując o tym stronę w postanowieniu i uzasadnieniu decyzji.

W postanowieniu decyzji przyznających zasiłki stałe wpisywano wysokość świadczenia, okres pobierania pomocy i sposób wypłaty zasiłku – jednakże nie podawano terminu wypłaty świadczenia.

W postanowieniu decyzji na usługi opiekuńcze brak informacji o sposobie i terminie wnoszenia opłat, wpisano ją dopiero w uzasadnieniu decyzji.

We wszystkich formach pomocy w uzasadnieniu decyzji w sposób wyczerpujący informowano stronę o faktach, które Ośrodek uznał za kluczowe, aby przyznać świadczenie, przytaczano dowody na których się oparł oraz przyczyny które wpłynęły na podjęcie decyzji o udzieleniu pomocy finansowej.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania wobec organu, który wydał decyzję i skutkach tego zrzeczenia.

Decyzje przyznające pomoc w formie opłacenia kosztów posiłków dla dzieci w szkole z Programu dożywiania wydawane były na rok kalendarzowy. Ponadto Ośrodek przyznawał pomoc od daty wydania decyzji administracyjnej – co jest zgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

We wszystkich placówkach oświatowych Miasta i Gminy oraz poza jej terenem dzieci i młodzież otrzymują gorący posiłek w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”, co jest zgodne z ideą Programu, którego celem jest, aby każde z dożywianych dzieci miało zapewniony gorący posiłek.

Za pozytywny należy uznać fakt, że usługi opiekuńcze świadczy 13 opiekunek środowiskowych zatrudnionych w Ośrodku na umowę o pracę. Dodatkowo realizacja zadania wspomagana jest przez 5 osób uczestniczących w pracach społecznie użytecznych. Dzięki temu pomoc dociera do ponad 60 osób potrzebujących wsparcia w codziennym życiu.

Ośrodek wykorzystuje w sposób dostateczny kontrakt socjalny w pracy z klientami pomocy społecznej.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Dyrektora Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Dyrektorem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania

23

protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

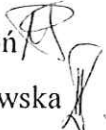
Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół z przeprowadzonych oględzin dot. bazy lokalowej OPS.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
3. Tabela „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

Ki
Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracon
2. Katarzyna Turkowska

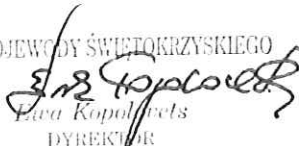
Ze strony kontrolowanej:

Małgorzata Gofzborowska

Kielce, dnia 9 sierpnia 2018 r.

Data i podpis

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
al. IX Wieków Kielce 3, 25-516 Kielce

Z up. WOJEWÓDY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Ewa Kopacz
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

13.08.2018

MIEJSKO - GMINNY
OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 132a
26-220 Stąporków
Tel. 41/372 47 97
290544057